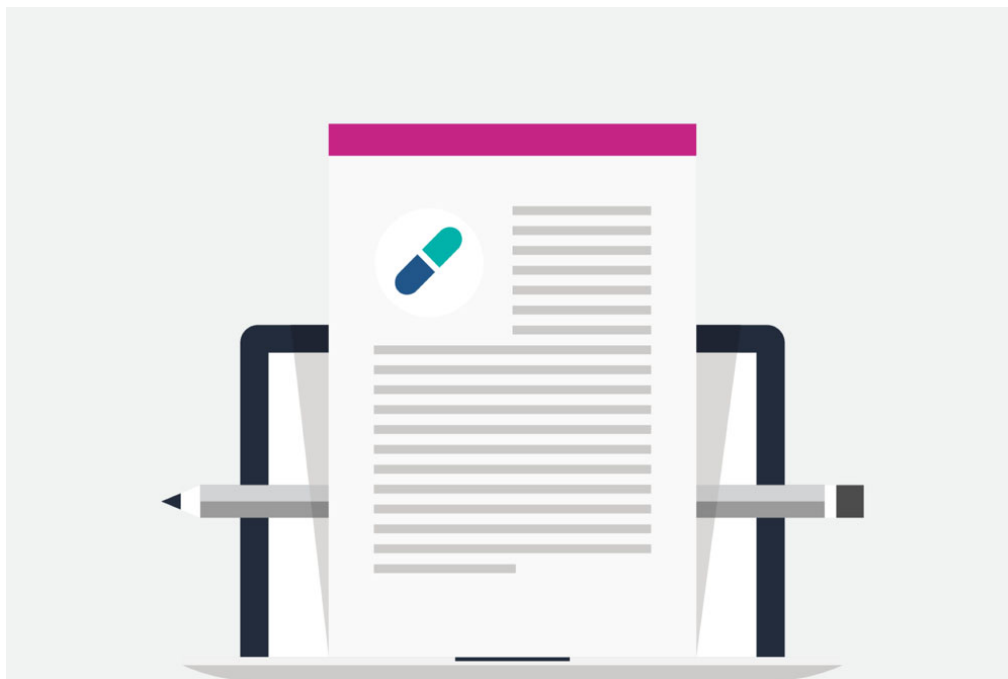

Vastuullista hintakilpailua

Eija Pelkonen / Kirjoitettu 8.6.2022 / Julkaistu 17.6.2022

Huhtikuun alussa astui voimaan iso joukko lääkelain muutoksia ja niitä täydentäviä asetusmuutoksia. Osana tätä kokonaisuutta tapahtui lääkkeiden samanhintaisuuden näkökulmasta historiallinen muutos – itsehoitolääkkeiden hintakilpailun salliminen.

Jatkossa itsehoitolääkkeillä on lääketaksan mukainen enimmäis- ja vähimmäishinta, mutta niiden välillä apteekki voi hinnoitella lääkkeen haluamalleen tasolle. Hintakilpailun myötä kansalaiset voivat saada itsehoitolääkkeitä aiempaa edullisemmin.

Muutos toi apteekkeille uudenlaisen roolin. Niistä tuli lääkkeiden markkinointia toteuttavia toimijoita myyntiluvan haltijoiden ohella. Lääkkeen markkinoijan tulee tuntee lääkemarkkinointia koskevat säädökset perusteellisesti eikä vastuuta voi ulkoistaa markkinoinnin yhteistyökumppanille.

Apteekkien osaamiseen ja ammattietiikkaan on luotettu laki- ja asetusmuutoksia laadittaessa.

Apteekkien osaamiseen ja ammattietiikkaan on luotettu laki- ja asetusmuutoksia laadittaessa. Tämä viesti on erikseen kirjattu lain esitöihin. Vapaamman hinnoittelun ulkopuolelle on rajattu vain lisäneuvontaa vaativat itsehoitolääkkeet. Tarvittaessa asetukseen voidaan kuitenkin lisätä myös muita poikkeuksia.

Valvontaviranomaisen näkökulmasta apteekit ovat ottaneet uuden roolinsa vakavasti. Tästä kertoo aiheeseen kohdistunut suuri mielenkiinto ja Fimealle osoitettujen kysymysten määrä jo hyvissä ajoin ennen muutoksen voimaantuloa. Ensikokemusten perusteella apteekit ovat lähteneet liikkeelle varsin maltillisesti ja vastuullisesti eikä suurempia ongelmia ole valvonnan näkökulmasta tullut esiin.

Hintakilpailun mahdollistuminen on tuonut muutoksia myös Fimean valvontatyöhön, vaikka markkinoinnin säädökset ovat muutoin pysyneet ennallaan. Aiemmin valvonta keskittyi myyntiluvan haltijoihin ja mainonnan sisältöön. Nyt huomion kohteena ovat näiden lisäksi lääkkeiden vähittäishinnat ja niiden ilmoittaminen. Tämän vuoksi sovellettavia säädöksiä löytyy myös kuluttajansuojan puolelta, ja siten valvonta kuuluu osittain myös Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (KKV), jonka kanssa Fimea tekee tiivistä yhteistyötä.

Läkelakiin tärkein markkinointia koskeva viesti on kirjattu varsin selkeästi: ”Lääkemarkkinoinnissa on kannustettava lääkkeen asianmukaiseen käyttöön.” ja ”Lääkkeiden markkinointi ei saa houkuttaa väestöä lääkkeen tarpeettomaan käyttöön.”. Kyse on rationaalisesta lääkehoidosta, joka on vaikuttavaa, turvallista, laadukasta, taloudellista ja yhdenvertaista.

Kun hintakilpailu toteutetaan vastuullisesti sekä säädöksiin ja rationaalisen lääkehoidon periaatteisiin pohjaten, luottamus apteekkien osaamiseen ja ammattietiikkaan terveydenhuollon toimijoina säilyy. Näin myös potilaat saavat itsehoitolääkkeitä turvallisesti ja nykyistä edullisemmin.

Eija Pelkonen

Ylijohtaja, Fimea

LISÄÄ AIHEESTA

[Faktaa, vaikutelmaa vai molempia?](#)

[Itsehoitolääkkeiden hinnoittelu vapautui – apteekit ja valvonta uuden edessä](#)

[Näin toimii lääke-markkinoinnin valvonta](#)

[Superlatiivit eivät kuulu lääkemainokseen](#)